

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З
ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ДРЖАВНИТЕ СЛУЖБЕНИЦИ

Се прогласува Законот за државните службеници, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 20 јули 2000 година.

Бр. 07-3288/1
20 јули 2000 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Борис Трајковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
д-р **Саво Климовски, с.р.**

З А К О Н
ЗА ДРЖАВНИТЕ СЛУЖБЕНИЦИ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредуваат статусот, правата, должностите и одговорностите на државните службеници, како и системот на плати и надоместоци на плати за државните службеници.

Член 2

Државните службеници ги вршат работите поврзани со функциите на државата во согласност со Уставот и со закон, професионално, политички неутрално и непристрасно.

Член 3

(1) Државен службеник е лице кое врши стручни, нормативно-правни, извршни, управно-надзорни работи и решава управни работи во согласност со Уставот и со закон.

(2) Државен службеник во смисла на став (1) од овој член е лице вработено во органите на државната управа и стручните служби на: Собранието на Република Македонија, претседателот на Република Македонија, Владата на Република Македонија, Уставниот суд на Република Македонија, Врховниот суд на Република Македонија, судовите, Републичкиот судски совет, Народниот правобранител, Јавното обвинителство, Народната банка на Република Македонија и Државниот завод за ревизија.

(3) Одредбите на овој закон соодветно ќе се применуваат на лицата вработени во органите на единиците на локалната самоуправа и Градот Скопје, кои вршат работи согласно со став (1) од овој член како и кои вршат доверени работи согласно со закон и на лицата вработени во јавните служби, установи и институции кои вршат функции на државата доверени како јавни овластувања.

(4) Лицето вработено во органот од став (2) на овој член, кое врши административно-технички или помошни работи нема статус на државен службеник и за него важат општите прописи за работните односи.

(5) Одредбите на овој закон не се однесуваат на униформираните лица во Министерството за внатрешни работи, на воените и граѓанските лица на служба во Армијата на Република Македонија, казнено - поправните и воспитно - поправните установи, како и на лицата со посебни должности и овластувања вработени во Министерството за одбрана, Министерството за внатрешни работи и Агенцијата за разузнавање, освен ако со друг закон поинаку не е утврдено.

Член 4

За прашањата што не се уредени со овој закон и за прашањата за кои овој закон не упатува на примена на друг закон, а се однесуваат на државните службеници, се применуваат општите прописи за работните односи.

Член 5

Системот на плати и надоместоци на плати уреден со овој закон се засновува на начелата на законитост, еднаквост, транспарентност, предвидливост и правичност.

Член 6

(1) Државните службеници во зависност од службените задачи што ги извршуваат се класифицираат во следниве групи и звања:

- I раководни државни службеници;
- II стручни државни службеници и
- III стручно-административни државни службеници.

(2) Раководни државни службеници се:

- генерален секретар, односно државен секретар;
- државен советник;
- раководител на сектор;
- помошник раководител на сектор и
- раководител на одделение.

(3) Стручни државни службеници се:

- советник;
- виш соработник;
- соработник и
- помлад соработник.

(4) Стручно-административни државни службеници се:

- самостоен референт;
- виш референт;
- референт и
- помлад референт.

(5) Генерален секретар се именува во Собранието на Република Македонија, претседателот на Република Македонија, Владата на Република Македонија, Уставниот суд на Република Македонија, Врховниот суд на Република Македонија, Републичкиот судски совет, Народниот правобранител на Република Македонија, Народната банка на

Република Македонија, Државниот завод за ревизија и Јавното обвинителство, а државен секретар се именува во министерствата.

(6) Државните службеници од I и II група имаат високо образование, а државните службеници од III група имаат више или средно образование.

(7) Владата на Република Македонија со уредба го утврдува описот на звањата и соодветноста на работните места со групите и звањата утврдени во овој член.

Член 7

(1) За вршење на стручни, управни и други работи што се однесуваат на статусот, правата, должностите и одговорностите на државните службеници се основа Агенција за државни службеници (во натамошниот текст: Агенција).

(2) Агенцијата ги врши следниве работи:

- подготвува прописи што ги донесува Владата на Република Македонија, што се однесуваат на државните службеници;

- дава мислење за актите за организација и систематизација на органите од член 3 став (2) на овој закон;

- води централен регистар за државните службеници;

- ги предлага описите на работните места за звањата утврдени во член 6 на овој закон;

- развива политика поврзана со вработувањето, селекцијата и престанокот на вработувањето, платите и надоместоците на плати, оценувањето, класификацијата и описот на работните места и дисциплинската одговорност;

- ги координира активностите што се однесуваат на стручното усовршување и обуката на државните службеници;

- води грижа за единствена примена на законите и прописите што се однесуваат на државните службеници и

- го промовира ефикасното и ефективното работење на државните службеници и врши други работи утврдени со закон.

(3) Агенцијата дава препораки и им помага на органите од член 3 на овој закон во спроведувањето на колективното договарање за вработените во овие органи кои, согласно со овој закон, не се државни службеници.

Член 8

(1) Агенцијата е самостоен орган на државната управа со својство на правно лице.

(2) Со Агенцијата раководи директор кој го именува и разрешува Владата на Република Македонија.

(3) На директорот на Агенцијата Владата на Република Македонија именува и разрешува заменик.

(4) За својата работа и за работата на Агенцијата директорот и заменикот на директорот се одговорни пред Владата на Република Македонија.

II. ВРАБОТУВАЊЕ НА ДРЖАВНИТЕ СЛУЖБЕНИЦИ

Член 9

(1) Како државен службеник може да се вработи лице кое ги исполнува следниве општи услови:

1) да е државјанин на Република Македонија;

2) да е полнолетен;

3) да има соодветен степен на образование согласно со член 6 став (6) на овој закон;

4) да го има потребното работно искуство освен за звањата помлад соработник и помлад референт;

5) да не му е изречена мерка на безбедност забрана на вршење професија, дејност или должност и

6) да има општа здравствена способност.

(2) Со актот за организација и систематизација на работните места можат да се утврдат и посебни услови за вработување на државниот службеник.

Член 10

(1) Генералните секретари во органите од член 6 став (5) на овој закон ги именуваат овие органи самостојно од редот на раководните државни службеници во тие органи.

(2) Мандатот на генералниот секретар на Собранието на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и Владата на Република Македонија, трае колку и мандатот на овие органи.

(3) Мандатот на генералниот секретар на Врховниот суд на Република Македонија, Уставниот суд на Република Македонија, Јавното обвинителство и Републичкиот судски совет трае колку и мандатот на претседателот на судот, јавниот обвинител, односно на Советот.

(4) Државниот секретар во министерството го именува Владата на Република Македонија (во натамошниот текст: Владата), на предлог на министерот.

(5) Државните секретари се именуваат од редот на раководните државни службеници од министерствата и од другите органи на државната управа и нивниот мандат трае колку и мандатот на Владата.

Член 11

(1) Државните службеници, освен генералните и државните секретари, се вработуваат преку јавен оглас, објавен во најмалку два дневни весници.

(2) Министерот, односно функционерот кој раководи со органот од член 3 став 2 на овој закон формира Комисија за спроведување на постапката за вработување на државен службеник, составен од тројца члена (во натамошниот текст: Комисија).

(3) Комисијата од став (2) на овој член ја сочинуваат генералниот, односно државниот секретар и по еден раководен и стручен државен службеник од министерството, односно органот од член 3 на овој закон.

Член 12

(1) Кандидатите кои се пријавиле на јавниот оглас од член 11 став (1) на овој закон, освен за работните места со звање помлад соработник и помлад референт, кои ги исполнуваат условите, полагаат стручен испит пред комисијата од член 11 став (2) на овој закон.

(2) Комисијата од член 11 став (2) на овој закон подготвува листа од најуспешни кандидати кои го положиле стручниот испит.

(3) За вработување на раководните државни службеници изборот од предложената листа од комисијата од член 11 став (2) на овој закон го врши министерот, односно функционерот кој раководи со органот од член 3 став (2) на овој закон.

(4) За вработување стручни и стручно-административни државни службеници изборот од предложената листа го врши комисијата од член 11 став 2 на овој закон.

(5) Против одлуката од ставовите (3) и (4) на овој член, кандидатот кој не е избран има право на жалба до Агенцијата во рок од осум дена од денот кога е писмено известен за извршениот избор. Агенцијата по жалбата одлучува во рок до 15 дена од денот на приемот на жалбата.

(6) Жалбата го одлага извршувањето на одлуката од ставовите (3) и (4) на овој член.

Член 13

(1) Комисијата од член 11 став (2) на овој закон го врши изборот и за кандидатите на работно место во звање помлад соработник и помлад референт врз основа на листа од пријавените кандидати која ја подготвува комисијата.

(2) Одредбите од член 12 ставовите (5) и (6) на овој закон се однесуваат и за кандидатите на работно место во звање помлад соработник и помлад референт.

Член 14

(1) Избраниот кандидат од член 13 на овој закон, се вработува како државен службеник - приправник.

(2) Приправничкиот стаж за државните службеници - приправници со високо образование трае една година, а за државните службеници - приправници со више или средно образование трае шест месеци.

(3) Начинот на следењето и оценувањето на државниот службеник - приправник го утврдува Агенцијата.

(4) Државниот службеник - приправник по истекот на приправничкиот стаж полага приправнички испит пред комисијата од член 11 став (2) на овој закон.

(5) Државниот службеник - приправник се вработува како државен службеник на работното место за кое бил распишан огласот, ако го положи приправничкиот испит.

(6) На државниот службеник- приправник кој нема да го положи приправничкиот испит, работниот однос му престанува.

Член 15

(1) Стручниот и приправничкиот испит го организира Агенцијата.

(2) Програмата за полагање на стручниот и приправничкиот испит ја донесува Агенцијата.

Член 16

Државниот службеник, со негова согласност, може да се вработи без јавен оглас од еден во друг орган кај органите од член 3 став (2) на овој закон на работно место во исто звање ако за тоа се согласат министрите, односно функционерите кои раководат со тие органи и кога тоа го налага потребата на службата, а по претходно мислење на Агенцијата.

Член 17

(1) Лицето кое за прв пат се вработува како државен службеник пред министерот, односно функционерот кој раководи со органот од член 3 на овој закон дава и потпишува заклетва со следниов текст: "Се колнам дека во својата работа ќе ги почитувам Уставот и законите и дека совесно и уредно ќе ја вршам својата должност на државен службеник."

(2) Потпишаната заклетва се чува во работното досие на државниот службеник.

(3) Ако државниот службеник одбие да ја даде и потпише заклетвата од став (1) на овој член ќе се смета дека решението за вработување не е донесено.

III. ПРАВА И ДОЛЖНОСТИ НА ДРЖАВНИТЕ СЛУЖБЕНИЦИ

Член 18

(1) Државниот службеник е должен работите да ги врши совесно, стручно, ефикасно, уредно и навремено во согласност со Уставот и со закон.

(2) Државниот службеник е должен да ја врши својата работа непристрасно и без влијанија од политичките партии, да не се раководи од свои политички уверувања, од лични финансиски интереси, да не ги злоупотребува овластувањата и статусот што го има како државен службеник и да го штити угледот на органот.

Член 19

(1) Државниот службеник е должен да ги извршува наредбите на министерот односно функционерот кој раководи со органот од член 3 став (2) на овој закон, односно на непосредно претпоставениот државен службеник и да постапува по нив во согласност со Уставот, со закон или со друг пропис.

(2) Ако државниот службеник смета дека наредбата од став (1) на овој член не е во согласност со Уставот, со закон и со друг пропис должен е за тоа да му укаже на тој кој ја издал наредбата.

(3) По повторената наредба, во смисла на став (2) од овој член, дадена во писмена форма, државниот службеник ќе постапи освен ако оцени дека нејзиното извршување претставува кривично дело и веднаш за тоа ќе го извести непосредно повисокиот претпоставен државен службеник од оној кој ја издал наредбата.

(4) Ако државниот службеник не го предупреди непосредно претпоставениот државен службеник дека наредбата е неуставна, односно незаконита и ќе ја изврши, тој ќе одговара за нејзиното извршување, како и непосредно претпоставениот државен службеник.

Член 20

(1) Државниот службеник е должен да ја чува државната и службената тајна на начин и под услови утврдени со закон и со друг пропис.

(2) Обврската за чување на службената тајна трае до три години по престанувањето на службата.

Член 21

Државниот службеник е должен, во согласност со закон, по барање на граѓаните да дава информации заради остварување на нивните права и интереси, освен информациите од член 20 на овој закон.

Член 22

(1) Државниот службеник без негова согласност може да биде распореден во истиот или во друг орган од член 3 на овој закон, надвор од местото на неговото живеалиште во случај на вонредни околности (природни непогоди, епидемии, поплави и слично) се додека тие траат, но не подолго од три месеци.

(2) Во случаите од став (1) на овој член, државниот службеник има право на надоместоци утврдени со овој закон.

Член 23

Државниот службеник кој работи со странки е должен во текот на работното време на работното место да носи на видно место ознака за личното име и звањето.

Член 24

(1) Државниот службеник има право и должност стручно да се оспособува и усовршува во согласност со потребите на органот во кој е вработен.

(2) Стручното оспособување и усовршување се спроведува врз основа на годишна програма која ја донесува органот од член 3 став (2) на овој закон, по претходно добиено мислење од Агенцијата.

(3) За потребите од став (1) на овој член се обезбедуваат средства во Буџетот на Република Македонија.

(4) Владата го утврдува начинот на користењето на средствата од став (3) на овој член.

Член 25

(1) Државниот службеник има право на заштита ако кон него непосредно се упатени закани, напади и слични постапки во врска со вршењето на службените задачи.

(2) Органот во кој работи државниот службеник е должен да му обезбеди заштита на државниот службеник во случаите од став (1) на овој член.

Член 26

Државните службеници заради остварување на своите економски и социјални права имаат право да основаат синдикати и да членуваат во нив под услови и на начин утврдени со закон.

Член 27

(1) Државните службеници се должни во остварувањето на правото на штрајк да обезбедат минимум непречено извршување на функциите на органот од член 3 став (2) на овој закон, неопходното ниво во остварувањето на правата и интересите на граѓаните и на правните лица и извршувањето на ратификуваните меѓународни договори.

(2) Министерот, односно функционерот кој раководи со органот од член 3 став (2) на овој закон, со акт го определува неопходниот минимум на државни службеници кои ќе работат заради обезбедување на условите од став (1) на овој член.

Член 28

(1) Државниот службеник со членувањето во политичка партија и со учество во нејзините активности не смее да го доведува во прашање својот статус на државен службеник, ниту вршењето на службените задачи кои произлегуваат од тој статус.

(2) Државниот службеник не смее директно да учествува во изборни кампањи или други јавни настапи од таков карактер во текот на работното време.

(3) Државниот службеник не смее да носи или да истакнува партиски симболи во работната просторија.

(4) На државниот службеник кој се кандидира за одредена политичка изборна функција или учествува во изборна кампања, за овој период, му мируваат правата и обврските од работниот однос.

Член 29

Државниот службеник има право на одмор и отсуства од работа согласно со прописите за работните односи.

Член 30

Државниот службеник во остварувањето на правата од работниот однос има право да бара заштита пред надлежниот суд, синдикатот или друг надлежен орган во согласност со закон.

Член 31

(1) Министерот, односно функционерот кој раководи со органот од член 3 став (2) на овој закон со решение го распоредува државниот службеник на работно место што одговара на неговиот степен на образование и работна способност ако бил оценет со оцената "незадоволува".

(2) Против решението од став (1) на овој член државниот службеник може да изјави жалба до Агенцијата во рок од осум дена од денот на врачувањето на решението.

(3) Жалбата не го одлага извршувањето на решението.

(4) На државниот службеник кој нема да го прифати распоредувањето од став (1) на овој член, му престанува работниот однос.

Член 32

(1) Кога генералниот, односно државниот секретар ќе биде разрешен, како и по истекот на неговиот мандат министерот, односно функционерот кој раководи со органот од член 3 став (2) на овој закон го распоредува во истиот или во друг орган на работно место и во звање кое го имал пред именувањето за генерален, односно државен секретар во рок од 30 дена од денот на разрешувањето, односно истекот на мандатот.

(2) Ако генералниот, односно државниот секретар не го прифати распоредувањето од став (1) на овој член, му престанува работниот однос.

(3) До распоредувањето согласно со став (1) од овој член генералниот, односно државниот секретар ќе ја прима платата што ја примал до денот на неговото разрешување, односно истекот на мандатот.

IV. СИСТЕМ НА ПЛАТИ И НАДОМЕСТОЦИ НА ПЛАТИ ЗА ДРЖАВНИТЕ СЛУЖБЕНИЦИ

Член 33

(1) Државниот службеник има право на плата и надоместоци на плата под услови и критериуми утврдени со овој закон.

(2) Платите и надоместоките на плати на државните службеници се усогласуваат со средствата обезбедени во Буџетот на Република Македонија.

Член 34

(1) Платата на државниот службеник се состои од следниве компоненти:

- основна компонента и
- исклучителна компонента.

(2) Основната компонента ја сочинуваат:

- основна плата;
- додаток на плата за звање и
- додаток на плата за кариера.

(3) Исклучителната компонента ја сочинуваат:

- додаток на плата за посебни услови за работа и
- вонреден работен додаток на плата (прекувремена работа).

Член 35

(1) Со основната плата која се исплатува на државниот службеник се обезбедува вреднување на соодветниот степен на образование утврден со актот за систематизација за работните места, за работното место на кое тој е распореден и работното искуство.

(2) Степенот на образование утврден за соодветната група во согласност со член 6 став (6) од овој закон се вреднува, и тоа за:

I група	високо образование	200 бода
II група	високо образование	200 бода
III	вишо образование	150 бода
група	средно образование	100 бода

(3) Работното искуство на државниот службеник се вреднува во износ од 0,5% од делот на основната плата со која се вреднува степенот на образованието за соодветната група, за секоја започната година работен стаж, а најмногу до 20%.

Член 36

(1) Со додатокот на плата за звање се обезбедува вреднување на секое звање во зависност од видот и обемот на работата, сложеноста и одговорноста за извршување на работата.

(2) Додатокот на плата за звање се вреднува, и тоа за:

Група	Звање	Бодови
I	генерален секретар	931
I	државен секретар	895
I	државен советник	716
I	раководител на сектор	597
I	помошник раководител на сектор	498
I	раководител на одделение	415
II	советник	346
II	виш соработник	288
II	соработник	240
II	помлад соработник	200
III	самостоен референт	173
III	виш референт	144
III	референт	120
III	помлад референт	100

(3) За државниот службеник со вишо образование кој согласно со актот за систематизација на работните места е распореден на работно место кое може да го врши и државен службеник со средно образование, неговото звање се вреднува за 5% повеќе од вреднувањето за звањето кое е предвидено за средно образование согласно со став (2) од овој член.

(4) За државен службеник со средно образование кој согласно со актот за систематизација на работните места е распореден на работно место кое може да го врши државен службеник со вишо образование, неговото звање се вреднува согласно со став (2) од овој член.

Член 37

(1) Со додатокот на плата за кариера се обезбедува вреднување на професионалноста на секој државен службеник со што се обезбедува стимулација за успешно и стручно извршување на работите, професионален развој во звањето и постојаност во државната служба.

(2) Вреднувањето на додатокот на плата за кариера зависи од секој поединец кој треба да исполни одредени услови, како што се минимален стаж во државната служба и позитивна оценка за работењето во службата согласно со член 80 од овој закон.

(3) Државен службеник кој ќе биде оценет со оценката "се истакнува" две години едно по друго може да биде унапреден во кариерата за една година порано од утврдените услови во член 40 на овој закон.

Член 38

(1) Секое звање од член 36 став (2) на овој закон освен генералниот односно државниот секретар, има четири степени на кариера на работното место на кое е распореден државниот службеник. Со степенот на кариерата се обезбедува право на исплата на додаток на плата за кариера во соодветен процентуален износ од додатокот за звање, и тоа за:

- степен А - 5 %,
- степен Б - 10 %,
- степен В - 15 % и
- степен Г - 20 % .

(2) Секој државен службеник по предлог на непосредно претпоставениот државен службеник може да се стекне со соодветниот степен на кариера на работното место на кое е распореден, а за што одлучува министерот, односно функционерот кој раководи со органот од член 3 на овој закон.

Член 39

За соодветниот степен на кариера државниот службеник треба да има минимален работен стаж во државната служба, и тоа во:

- степен А, по три години работно искуство како државен службеник;
- степен Б, по три години работно искуство во степенот А;
- степен В, по три години работно искуство во степенот Б и
- степен Г, по три години работно искуство во степенот В.

Член 40

На државен службеник унапреден во звање во повисоко ниво, му се исплатува основната плата согласно со членот 35 од овој закон и додатокот на плата за звање во кое тој е унапреден согласно со членот 36 од овој закон.

Член 41

(1) Ако државен службеник биде оценет со оценка "незадоволува" и истиот е распореден на работно место на кое се уште нема стекнато додатокот на плата за кариера, додатокот на платата за звање му се намалува за 5%.

(2) Ако државниот службеник биде оценет со оценка "незадоволува" и истиот веќе се стекнал со соодветен степен на кариера согласно со член 38 од овој закон, му се исплатува основна плата и додаток на плата за звање кое соодветствува на работното место кое тој го имал стекнато пред унапредувањето.

(3) Исплата на платата на државниот службеник утврдена во ставовите (1) и (2) на овој член се врши до следното оценување.

Член 42

Вредноста на бодот за платата на државниот службеник за секоја година се утврдува со Законот за извршување на Буџетот на Република Македонија.

Член 43

(1) Вредноста на бодот за платата на вработените во органите на единиците на локалната самоуправа односно Градот Скопје, кои вршат работи соодветни на работите утврдени во член 3 став (1) на овој закон, за секоја година се утврдува со одлука за извршување на буџетот на единицата на локалната самоуправа односно на Градот Скопје.

(2) Одредбите од членовите 34 до 41 на овој закон соодветно се применуваат на вработените од став (1) на овој член.

Член 44

Вработените од член 3 став (3) на овој закон кои вршат функции на државата доверени како јавни овластувања ќе примаат плата согласно со одредбите од овој закон, со кои се утврдуваат платите на државните службеници.

Член 45

(1) Државниот службеник има право на додаток на платата за посебни услови за работа, и тоа за:

- ноќна работа;
- работа во смени, односно турнуси;
- работа изложена на висок ризик;
- работа за време на неделен одмор и
- работа за време на празници утврдени со закон.

(2) Работите под посебни услови од став (1) на овој член, треба да бидат предвидени во актите за систематизација на работните места во секој орган од член 3 на овој закон.

(3) Доколку државниот службеник ги врши работите од став (1) на овој член по предлог на непосредно претпоставениот државен службеник, а по одобрение на министерот, односно функционерот кој раководи со органот од член 3 на овој закон, има право на додаток на плата за посебни услови за работа.

(4) Додатоците на плата од став (1) на овој член меѓусебно не се исклучуваат.

(5) Агенцијата пропишува образец за евидентирање на работните часови поминати на работа под услови утврдени во став (1) од овој член.

Член 46

Додатокот на плата за ноќна работа по час се вреднува во износ од 35% од износот на основната плата и додатокот на платата за звање по час.

Член 47

Државен службеник кој е распореден да работи во смени, односно во турнуси, има право на додаток од 5% од износот на основната плата и додатокот на платата за звање пресметана по час.

Член 48

(1) Државен службеник кој при вршењето на работите е изложен на висок ризик по неговиот живот и здравје има право на додаток на плата, во зависност од видот на

ризикот, во висина од 10-30% од износот на основната плата и додатокот на плата за звање.

(2) Работните места и висината на износот на додатокот од став (1) на овој член ги утврдува Владата.

Член 49

Државен службеник кој бил ангажиран да работи за време на неделен одмор има право на онолку слободни часови, односно денови, колку што бил ангажиран за време на неделниот одмор или има право на додаток во износ од 5% од износот на основната плата и додатокот на плата за звање, пресметана по час.

Член 50

Државен службеник за работа во денови на празници утврдени со закон, има право на додаток на плата за поминати часови на работа во износ од 50% од износот на основната плата и додатокот на плата за звање.

Член 51

(1) Државниот службеник има право на додаток на плата ако работи подолго од полното работно време и тоа во висина од 35% по час од износот на основната плата и додатокот на плата за звање, доколку работел по налог на непосредно претпоставениот државен службеник.

(2) Државниот службеник кој работел подолго од полното работно време, додатокот од став (1) на овој член има право да го замени со слободни часови, односно денови.

Член 52

(1) Државниот службеник има право на надоместоци на плата согласно со прописите за работни односи.

(2) Државниот службеник има право и на други надоместоци, и тоа:

- за патни, дневни и други трошоци за службени патувања во земјата и во странство;
- за трошоци за користење на возила во лична сопственост за службени цели;
- за трошоци за одвоен живот од семејството;
- за селидбени трошоци;
- за превоз до и од работа (над 2 км);
- за оброк;
- за трошоци за работа на терен;
- за трошоци за погреб во случај на смрт на државен службеник или член на неговото потесно семејство (брачниот другар и децата родени во брак или надвор од брак, посиноците, посвоените деца и деца земени на издржување);
- за штета при елементарни непогоди и
- за трошок при подолго боледување на државниот службеник.

(3) Висината на надоместоците од став (2) на овој член за секоја година се утврдуваат со Законот за извршување на Буџетот на Република Македонија.

(4) Владата на Република Македонија поблиску ја утврдува постапката и начинот на распределување на надоместоците.

(5) Висината на други надоместоци на вработените во органите на единицата на локалната самоуправа, односно Градот Скопје кои вршат работи соодветни на работите утврдени во член 3 став 1 на овој закон, за секоја година се утврдуваат со одлука за извршување на буџетот на единицата на локалната самоуправа, односно на Градот Скопје.

Член 53

(1) Платата на државниот службеник се пресметува и исплатува во нето паричен износ еднаш месечно во тековниот месец за претходниот месец.

(2) Придонесите и персоналниот данок од доход на државниот службеник ги плаќа органот од член 3 на овој закон со исплата на платата во согласност со закон.

Член 54

(1) Органот од член 3 на овој закон е должен да води евиденција на платите, додатоците на платите, надоместоците на платите и исплатените придонеси од плата и персоналниот данок од доход и за нив на државниот службеник му издава потврда дека се исплатени.

(2) Евиденцијата од став (1) на овој член се чува во работните простории на органот од член 3 на овој закон.

Член 55

(1) Ако кај државниот службеник настапи времена неспособност за работа до седум дена, државниот службеник има право на плата во висина од 70%; до 15 дена почнувајќи од првиот ден на боледувањето во висина од 80% и до 60 дена за сите денови во висина од 90% од нето платата по ден на државниот службеник исплатена во претходниот месец.

(2) За професионалните заболувања и повредите на работа на државниот службеник платата се утврдува во висина од 100% од основицата утврдена во став (1) од овој член.

Член 56

За време на користење на годишен одмор, државниот службеник има право на плата во висина на платата што би ја примил во тековниот месец кога би бил на работа без додатокот на плата по основа на член 45 од овој закон.

Член 57

Државниот службеник кој работи за време на празници утврдени со закон, има право на зголемена основна плата и додаток на платата за звање за 100% пресметана по час.

Член 58

За време на штрајк државниот службеник има право на плата во висина од 100% од платата што ја примил претходниот месец.

Член 59

Додека трае суспендирањето државниот службеник има право на плата во висина од 60% од последната исплатена плата во месецот пред покренувањето на дисциплинската постапка што се утврдува со решението од член 73 на овој закон.

Член 60

Државниот службеник за време на стручно оспособување согласно со член 24 од овој закон, има право на плата во износ од 100% од платата што ја примал пред заминување на стручното оспособување.

Член 61

(1) На државниот службеник кој со посебно ангажирање и квалитет во извршувањето на работата позначително ќе придонесе во остварувањето на функцијата на органот од член 3 на овој закон, може да му се додели парична награда во висина до една негова плата.

(2) За паричната награда од став (1) на овој член одлучува министерот, односно функционерот кој раководи со органот од член 3 на овој закон, на предлог од непосредно претпоставениот државен службеник.

Член 62

(1) На државниот службеник-приправник му припаѓа плата во висина од 80% од платата на државниот службеник-помлад референт, односно државниот службеник-помлад соработник.

(2) На државниот службеник-приправник му припаѓаат и додатоци на плата за посебни услови за работа и надоместоците, како и на државниот службеник вработен на неопределено време.

V. ОДГОВОРНОСТ НА ДРЖАВНИТЕ СЛУЖБЕНИЦИ

Член 63

Државниот службеник лично е одговорен за вршењето на службените задачи.

1. Дисциплинска одговорност

Член 64

(1) За повреда на службената должност државниот службеник, освен генералниот, односно државниот секретар, одговара дисциплински.

(2) Одговорноста за сторено кривично дело, односно прекршок не ја исклучува дисциплинската одговорност на државниот службеник.

Член 65

(1) Државниот службеник одговара дисциплински за дисциплинска неуредност и дисциплински престап.

(2) Дисциплинска неуредност, во смисла на став (1) од овој член, е полесна незначителна повреда на службената должност, односно полесна повреда на угледот на службата или угледот на државниот службеник.

(3) Дисциплинскиот престап во смисла на став (1) од овој член, е потешка значителна повреда на службената должност, односно потешка повреда на угледот на службата или угледот на државниот службеник.

Член 66

За повреда на службената должност на државниот службеник може со решение да му се изрече една од следниве дисциплински мерки:

- 1) јавна опомена;
- 2) парична казна во висина од 10% до 30% од висината на едномесечниот износ на платата исплатена во последниот месец пред извршувањето на повредата на службената должност и
- 3) престанок на вработувањето.

Член 67

(1) Дисциплинска неуредност е:

- 1) недоаѓање на работа во определеното време и одење од работа пред истекот на работното време и покрај опомената од непосредно претпоставениот државен службеник;
- 2) неуредно чување на службените списи и податоци;

3) неоправдано недоаѓање на работа до два работни дена во текот на една календарска година и

4) неносење на ознаките со личното име, ако таква обврска постои.

(2) За дисциплинска неуредност може да се изрече јавна опомена или парична казна во висина од 10% од едномесечниот износ на платата исплатена во последниот месец пред извршувањето на дисциплинската неуредност.

Член 68

(1) Дисциплински престап е:

1) неизвршување или несовесно, непристојно, ненавремено или небрежно вршење на службената должност;

2) изразување и застапување на политичко уверување во вршењето на службените задачи;

3) одбивање да се даде или давање на неточни податоци на државните органи, правните лица и на граѓаните, доколку давањето на податоци е пропишано со закон;

4) незаконито располагање со материјалните средства;

5) одбивање на вршење на службените задачи од работното место на кои е распореден или одбивање на наредби од непосредно претпоставениот државен службеник;

6) непреземање или делумно преземање на пропишаните мерки за осигурување на безбедноста на доверените предмети;

7) предизвикување на поголема материјална штета;

8) повторување на дисциплинска неуредност;

9) примање на подароци или друг вид корист и

10) одбивање на стручно оспособување и усовршување на кое државниот службеник се упатува.

(2) За дисциплинските престапи од став 1 точки 1) до 9) на овој член се изрекува парична казна од 10% до 30% од едномесечниот износ на платата исплатена на државниот службеник во месецот пред извршувањето на дисциплинскиот престап, а доколку настапиле штетни последици за органот од член 3 на овој закон, а притоа не се утврдени олеснителни околности за државниот службеник кој го сторил престапот, се изрекува мерка престанок на вработувањето.

(3) За дисциплинскиот престап од став 1 точка 10) на овој член може да се изрече парична казна во висина од 10% до 30% од едномесечниот износ на платата исплатена на државниот службеник во месецот пред извршувањето на дисциплинскиот престап.

Член 69

(1) Дисциплинските мерки против државниот службеник за дисциплинска неуредност ги изрекува министерот односно функционерот кој раководи со органот од член 3 на овој закон, а по претходен писмен извештај од непосредно претпоставениот државен службеник.

(2) Пред изрекување на мерката државниот службеник се известува писмено за наводите што постојат против него и тој има можност да даде одговор на извештајот од став (1) на овој член.

Член 70

(1) Министерот, односно функционерот кој раководи со органот од член 3 став (2) на овој закон формира Комисија за водење на дисциплинска постапка за дисциплински престап (во натамошниот текст: Комисија).

(2) Комисијата од став (1) на овој член е составена од три члена и тоа еден раководен државен службеник и еден државен службеник во истото звање кое го има и државниот службеник против кој се води дисциплинската постапка и еден член од Агенцијата.

(3) Во текот на водењето на дисциплинската постапка комисијата од став (1) на овој член е должна да му овозможи на државниот службеник да се произнесе по сите наводи што постојат против него.

(4) Комисијата од став (1) на овој член по спроведената дисциплинска постапка му предлага соодветна дисциплинска мерка на министерот, односно функционерот кој раководи со органот од член 3 став 2 на овој закон за што тој донесува решение.

(5) Дисциплинската постапка завршува во рок од 45 дена од денот на нејзиното покренување.

Член 71

(1) Дисциплинската постапка против државниот службеник ја покренува непосредниот раководен државен службеник.

(2) Секој државен службеник и друго лице, во согласност со закон, има право да поднесе иницијатива за покренување на дисциплинска постапка против државен службеник која мора да биде образложена.

Член 72

Државниот службеник може да биде суспендиран од органот од член 3 став (2) на овој закон врз основа на решение на министерот, односно функционерот кој раководи со органот, а на предлог на непосредно раководниот државен службеник кој го поднел предлогот за покренување на дисциплинската постапка.

Член 73

Против решението од членовите 70 став (4) и 72 на овој закон државниот службеник има право да изјави жалба до Агенцијата во рок од осум дена од денот на врачувањето на решението.

2. Материјална одговорност

Член 74

(1) Државниот службеник е одговорен за штетата која на работа или во врска со работата, намерно или од крајна небрежност, ја предизвикал на органот од член 3 на овој закон.

(2) Постоене на материјалната штета, нејзината висина, околностите под кои настанала, кој ја предизвикал штетата и кој ќе ја надомести, утврдува комисија формирана од страна на министерот, односно функционерот кој раководи со органот од член 3 на овој закон.

(3) Врз основа на извештајот на комисијата министерот, односно функционерот кој раководи со органот од член 3 на овој закон утврдува обврска државниот службеник да ја надомести штетата.

Член 75

Органот од член 3 на овој закон е должен да ја надомести материјалната штета што државниот службеник во вршењето на службената должност ја предизвикал кон трети лица.

Член 76

Министерот, односно функционерот кој раководи со органот од член 3 на овој закон може целосно или делумно да го ослободи државниот службеник од надоместување на штетата, доколку таа не е сторена со умисла или доколку со исплата на надоместокот на штетата се загрозува егзистенцијата на државниот службеник и неговото семејство.

VI. ОЦЕНУВАЊЕ НА ДРЖАВНИТЕ СЛУЖБЕНИЦИ

Член 77

(1) Државните службеници освен генералниот, односно државниот секретар во текот на нивната работа, врз основа на постојано следење секоја година се оценуваат најдоцна до крајот на првото тримесечије на наредната година за изминатата година.

(2) Државните службеници кои во текот на годината биле отсутни од работа подолго од шест месеци (боледување, неплатено отсуство и слично), нема да бидат оценувани.

Член 78

(1) Оценувањето на раководните државни службеници го врши министерот, односно функционерот кој раководи со органот од член 3 на овој закон.

(2) Оценувањето на стручните и стручно-административните државни службеници го врши непосредниот раководен државен службеник.

(3) Начинот и постапката за оценување на државните службеници се утврдува со акт на Агенцијата.

Член 79

(1) Оценувањето на државните службеници се врши врз основа на податоци што се однесуваат на стручното знаење и способност во работата, залагањето, резултатите од работата, креативноста и совесноста при извршувањето на службените задачи кои се од значење за вршењето на службата.

(2) Податоците од став (1) на овој член се внесуваат во образец кој го пропишува Агенцијата.

Член 80

(1) Оцената за државниот службеник може да биде "се истакнува", "задоволува" и "незадоволува".

(2) Државниот службеник кој не е задоволен од оцената од став (1) на овој член може да поднесе приговор до Агенцијата, во рок од 15 дена од денот на врачувањето на решението.

(3) По приговорот од став (2) на овој член Агенцијата во рок од 15 дена донесува конечна одлука.

VII. ПРЕСТАНОК НА ВРАБОТУВАЊЕТО

Член 81

На државниот службеник му престанува вработувањето ако е осуден за кривично дело во врска со службената должност или друго кривично дело кое го прави недостоен за државен службеник и за вршење на службата во органот од член 3 од овој закон, со денот на врачувањето на правосилната пресуда ако биде оценет со оцената "не задоволува" двапати последователно или во последните пет години најмалку трипати и во други случаи утврдени со закон.

Член 82

(1) Во случај на намалување на надлежностите на органите од член 3 на овој закон или на обемот на работата и ако поради тоа има потреба од намалување на бројот на државните службеници, државниот службеник кој ги извршувал тие работи може да се распореди во истиот орган на работно место во исто или пониско звање.

(2) Доколку државниот службеник во рок од три месеци не биде распореден на работно место во смисла на став (1) од овој член му престанува вработувањето.

(3) На државниот службеник кој ќе го одбие распоредувањето во смисла на став (1) од овој член му престанува вработувањето во органот од член 3 на овој закон.

(4) Кај распоредувањето, во смисла на став (1) од овој член, предност имаат државните службеници со подобра оценка на работата.

(5) Во случај на престанок на вработувањето во смисла на ставовите (2) и (3) на овој член, државниот службеник има право на еднократен надоместок во вид на испратнина во износ од три негови исплатени месечни нето плати остварени во последниот месец пред престанокот на вработувањето.

VIII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 83

Работниците кои засновале работен однос до денот на влегувањето во сила на овој закон согласно со Законот за органите на управата ("Службен весник на СРМ" број 40/90, и "Службен весник на Република Македонија" број 63/94 и 63/98) продолжуваат да работат на работните места на кои се распоредени и продолжуваат да ја примаат платата која ја примале пред влегувањето во сила на овој закон се до стекнувањето на статус државен службеник и до отпочнување на примената на системот на плати утврден согласно со овој закон.

Член 84

(1) Работниците од член 83 на овој закон се должни во рок од три години од денот на донесувањето на актите од став (3) на овој член, да положат преоден испит за проверка на знаењето и се распоредуваат согласно со актот за организација и систематизација на работните места на органот во звање кое е соодветно на стекнатото звање.

(2) Владата во рок од шест месеци од денот на отпочнувањето со работа на Агенцијата, по предлог на Агенцијата, со уредба ќе го утврди описот на звањата и соодветноста на постојните звања со групите и звањата утврдени со овој закон.

(3) Актите за подготвување и спроведување на преодниот испит од став (1) на овој член ќе ги подготви Агенцијата во рок од шест месеци од денот на отпочнувањето со работа на Агенцијата.

(4) Агенцијата ќе го спроведе преодниот испит од став (1) на овој член според динамиката која ќе ја утврди со програма.

(5) На работникот од став (1) на овој член кој ќе го положи преодниот испит, Агенцијата му издава потврда.

(6) Лицата вработени во органите на државната управа и стручните служби во органите од член 3 на овој закон кои на денот на влегувањето во сила на овој закон имаат над пет години работен стаж, се распоредуваат на работни места согласно со актите за систематизација на работните места во звање кое е соодветно на стекнатото звање без да го полагаат испитот од став (1) на овој член.

Член 85

(1) Раководните работници именувани според Законот за органите на управата продолжуваат да ја вршат функцијата на раководни работници и да ја примаат платата која ја примале до завршувањето на мандатот.

(2) Раководните работници од став (1) на овој член кои на денот на влегување во сила на овој закон имаат над десет години работен стаж во органите од член 3 на овој закон, по истекот на мандатот за кој се именувани се распоредуваат на работно место во звање кое е соодветно на стекнатото звање.

Член 86

За генерален, односно државен секретар во рок од три години од денот на влегувањето во сила на овој закон, можат да се именуваат и лица кои не се вработени во органите од член 3 став (2) на овој закон.

Член 87

Прописите и другите акти чие донесување е утврдено со овој закон ќе се донесат во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 88

До донесување на прописите и другите акти чие донесување е утврдено со овој закон ќе продолжат да се применуваат прописите и другите акти кои важеле до денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 89

Актите за организација и систематизација на работните места, како и другите акти министерот, односно функционерот кој раководи со органот од член 3 на овој закон ќе ги донесе во рок од три месеци по донесувањето на прописите што ќе ги донесе Владата, односно Агенцијата.

Член 90

(1) Агенцијата почнува со работа со денот на именувањето на директорот.

(2) Владата во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон ќе го именува директорот на Агенцијата.

(3) Во рок од 30 дена од денот на именувањето на директорот на Агенцијата, ќе се донесат актите за организација и систематизација на работните места на Агенцијата.

Член 91

(1) Со денот на отпочнување на примената на системот на плати утврден со овој закон, доколку платата што државниот службеник ја имал пред влегувањето во сила на овој закон е повисока од платата што треба да ја прима согласно со овој закон, со неговото прво распоредување на работно место со овој закон има право на личен преоден додаток еднаков на разликата меѓу вкупната плата што ја примал пред денот на отпочнување на примената на системот на исплата на плати утврден со овој закон и платата согласно овој закон.

(2) Државен службеник кој прима личен преоден додаток нема право на покачување на платата се додека не се изедначи со нивото на плата за звањето на кое е распореден согласно со овој закон.

Член 92

Со денот на влегувањето во сила на овој закон работниците кои засновале работен однос согласно со Законот за органите на управата и немаат статус на државни службеници согласно со член 3 став (4) од овој закон продолжуваат да работат на работните места и да ја примаат платата која ја имале пред влегувањето во сила на овој закон се до уредувањето на нивните плати согласно со член 7 став (3) од овој закон.

Член 93

Државен службеник кој на денот на влегување во сила на овој закон е распореден на работно место за кое не ги исполнува пропишаните услови по однос на степенот на образованието, бидејќи има понизок степен на образование од пропишаниот во актот за систематизација на работните места, го задржува распоредувањето на работното место за кое е пропишано повисок степен на образование и плата, ако на денот на влегувањето во сила на овој закон има уште пет години до остварувањето на правото на старосна пензија според прописите за пензиско и инвалидско осигурување.

Член 94

Дисциплинските постапки кои се во тек ќе завршат според прописите кои важеле до денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 95

Вработените приправници во органите од член 3 на овој закон кои го имаат тој статус на денот на влегувањето во сила на овој закон, ќе го полагаат приправничкиот испит според прописите кои важеле до денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 96

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува примената на одредбите на колективните договори по прашањата кои се уредени со овој закон.

Член 97

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија", а одредбите од "Глава IV - Систем на плати и надоместоци на плати на државните службеници" ќе се применуваат од 01 јануари 2001 година.